

DKO-WOKO.055.4.2025
Warszawa, 20 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 7649

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Pana Kamila Wnuka, Pani Mai Ewy Nowak, Pani Barbary Okuły, Pani Ewa Szymanowskiej, Posłów na Sejm RP, w sprawie zwolnień ze szkół i uczelni dla krwiodawców.

Szanowni Państwo Posłowie,

uprzejmie informuję, że dzieci i młodzież uczące się w szkołach polskiego systemu oświaty są co do zasady osobami poniżej 18 roku życia, wyjątek stanowią przede wszystkim uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. W przypadku osób niepełnoletnich o wszelkich czynnościach medycznych dotyczących tych osób decydują ich opiekunowie prawni.

Przepisy ustawy o służbie krwi¹ jasno zaś wskazują, że krew może oddać tylko osoba pełnoletnia lub (w szczególnych wypadkach) osoba, która ukończyła 17. rok życia za zgodą jego opiekunów.

Statut szkoły musi zawierać zasady usprawiedliwiania, w określonym terminie i formie, nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych, w tym zasady usprawiedliwiania nieobecności przez osoby pełnoletnie (art. 99 w związku z art. 98 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe²). Zatem nietrafiony jest argument, że szkoła może wyciągnąć wobec ucznia jakiegokolwiek negatywne konsekwencje w przypadku jego krótkotrwałej nieobecności, jeżeli

¹ ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1782)

² Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn.zm.

zostaną przez jego opiekunów prawnych lub niego samego (jeżeli jest osobą pełnoletnią) zachowane warunki usprawiedliwienia nieobecności określone w statucie szkoły.

Zwracam jednocześnie uwagę, że regulacje dotyczące uprawnień dawców krwi nie są materią ustawową przepisów oświatowych. Potencjalne zmiany odnoszące się do propozycji zawartej w interpelacji powinny być rozważane w odniesieniu do przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi³. Przepis art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (dwa dni zwolnienia z pracy związane z byciem dawcą krwi) dotyczy honorowych dawców krwi – osób pełnoletnich.

W ocenie Ministra Edukacji uprawnienie określone w przepisie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznej służbie krwi, które *de facto* jest związane z czasem rekonwalescencji uśrednionym dla osób dorosłych, nie może mieć wprost przełożenia na warunki zdrowotne i fizyczne, w tym rekonwalescencję, osób do 18 roku życia, które są w różnym momencie rozwojowym.

W tym zakresie właściwym do udzielenia odpowiedzi jest Minister Zdrowia.

Podobnie poza właściwością Ministra Edukacji są poruszone w interpelacji kwestie dotyczące studentów i środowiska akademickiego oraz organizacji szkół wyższych, które pozostają w kompetencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Odnosząc się do kwestii podejmowanych działań promujących krwiodawstwo wśród młodzieży szkolnej wyjaśniam.

Najważniejszym celem kształcenia jest umożliwienie integralnego rozwoju biologicznego, poznawczego, emocjonalnego i społecznego ucznia i uczennicy. Ważną rolę w tym zakresie odgrywa edukacja zdrowotna, która przez kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, wdraża ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego oraz innych osób.

Szkoły i placówki zapewniają także wspomaganie wychowawczej roli rodziny. Szczególnie istotne jest wychowanie do wartości, jaką jest życie drugiego człowieka. Kształcenie i wychowanie w polskiej szkole służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, przygotowuje do wypełniania obowiązków obywatelskich i empatii społecznej.

Minister Edukacji wśród kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025 wskazał *edukację prozdrowotną w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy*.

Zestawy celów kształcenia i treści nauczania ustalone w obowiązującej podstawie programowej⁴ odnoszą się do ochrony zdrowia uczniów. Treści nauczania są sformułowane odpowiednio do wieku, możliwości oraz potrzeb poznawczych uczniów na poszczególnych etapach edukacyjnych.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1782

⁴ Podstawę programową dla przedszkoli i szkół podstawowych reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z późn. zm.); w szkołach ponadpodstawowych stosuje się podstawę programową określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. poz. 467, z późn. zm.).

Edukacja zdrowotna rozwija u uczniów empatię wobec potrzeb innych osób, kształtuje postawy dbałości o zdrowie własne i innych, a także uczy umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

Warto podkreślić, że zagadnienia dotyczące kształtowania postaw prozdrowotnych i zadania wychowawczo-profilaktyczne powinny być także uwzględnione w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły, który na podstawie wyników corocznej diagnozy, uchwała rada rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną. Zatem treści związane z rolą krwi dla zdrowia człowieka oraz krwiodawstwem i krwiolecznictwem mogą być włączone w ten program.

Ponadto, zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe⁵, szkoła może podjąć współpracę ze stowarzyszeniem lub inną organizacją pozarządową (zgoda dyrektora szkoły, po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły i rady rodziców). Organizacje pozarządowe mogą wspierać działalność wychowawczą i dydaktyczną szkoły m.in. w zakresie promowania krwiodawstwa wśród młodzieży szkolnej z perspektywą decydowania o staniu się dawcą po osiągnięciu pełnoletności.

Środowisko oświatowe ma wpływ na poprawę świadomości młodzieży w zakresie dbania nie tylko o własne zdrowie, ale również innych ludzi, kształtowanie postaw altruistycznych, w tym upowszechnianie idei krwiodawstwa dorosłych.

Niewątpliwie ważne są wspólne inicjatywy wielu ministerstw służące zachęceniu uczestników do popularyzowania idei honorowego oddawania krwi.

Minister Edukacji udzielił również patronatu honorowego dla przedsięwzięcia „Młoda Krew Ratuje Życie” organizowanego przez Polski Czerwony Krzyż. Celem turnieju jest zachęcenie uczniów i studentów do popularyzowania idei honorowego oddawania krwi, poszerzenie grupy honorowych dawców krwi o młodzież uczącą się oraz promocja honorowego krwiodawstwa w społecznościach lokalnych, przy zachowaniu standardów, że dawcą krwi mogą być osoby, które mają od 18 do 65 lat, cieszą się dobrym zdrowiem i spełniają jeszcze szereg dodatkowych warunków.

Dodatkowo informuję, że od 1 września 2025 r. w szkołach będzie realizowany nieobowiązkowy przedmiot *edukacja zdrowotna*. Zaproponowana podstawa programowa *edukacji zdrowotnej* zakłada wdrażanie uczniów do budowania alfabetyzmu zdrowotnego (ang. *health literacy*), czyli wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na trafne rozpoznanie potrzeb zdrowotnych własnych i otoczenia oraz podejmowanie odpowiednich działań profilaktycznych czy naprawczych. Zaprojektowane zmiany mają związek z pogarszającymi się wskaźnikami zdrowia całej populacji ludzkiej, a nowy przedmiot traktuje problematykę zdrowia holistycznie.

Nauczyciele, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, powinni zmierzać do tego, aby uczniowie rozwijali świadomość zdrowia i kompetencje niezbędne do utrzymania zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego. Kluczowe jest tu wykorzystanie aktualnej wiedzy opartej na dowodach naukowych oraz wieloletnich doświadczeń z realizacji edukacji i profilaktyki zdrowotnej w Polsce i innych krajach.

Podstawa programowa tego przedmiotu w szkołach ponadpodstawowych obejmuje dziesięć działów, które odzwierciedlają poszczególnie sfery funkcjonowania człowieka.

Dział II. Zdrowie fizyczne zawiera pytanie wiodące: W jaki sposób przygotować się do dorosłego życia w zdrowiu? Wymagania szczegółowe dotyczące wiedzy i umiejętności wskazują wprost, że uczeń m.in. wyjaśnia, *czym zajmuje się transplantologia, na czym polega dawstwo narządów, szpiku oraz krwiodawstwo; wyjaśnia na czym polega zgoda świadoma, zgoda domniemana oraz*

⁵ Dz.U. z 2024 r., poz.737.

sprzeciw wyrażony za życia i jaka jest rola osób bliskich dawcy w tym zakresie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/